

ת"פ 5789/02/11 - נאווה אנוש נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' סגן הנשיא י' נועם

ת"פ 5789-02-11 נאווה אנוש נ' מדינת ישראל

המבקשת	נאווה אנוש על-ידי ב"כ עו"ד אילן מוריאנו
נגד	מדינת ישראל
המשיבה	באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

החלטה

1. לפניי בקשה, לפי סעיף 87 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, לעכב את ביצועו של רכיב הקנס שהושת על המבקשת בגזר-הדין בת"פ 5789/02, כדי לאפשר למבקשת להגיש עתירה לבג"צ על החלטת המרכז לגביית קנסות מיום 23.4.17 בעניין פריסת תשלומי הקנס שהושת עליה.

2. בגזר-הדין מיום 3.9.14 נידונה המבקשת, בין-השאר, לתשלום קנס בסך 1,500,000 ₪, מבלי לקבוע תקופת מאסר חלופית בגין אי-תשלום הקנס. במסגרת ערעורים הדדיים שהוגשו לבית-המשפט העליון, החליט בית-המשפט העליון, בפסק-דין מיום 10.7.16, בהסכמת הצדדים, כי המועד לתחילת תשלום הקנס יהיה ביום 31.12.16 (ע"פ 6865/14 וע"פ 6875/14).

3. ועדת השחרורים בבית-הסוהר "איילון", אשר התכנסה לדון בבקשה לשחרור מוקדם שהגישה המבקשת, ביקשה לקבל עדכון מהמרכז לגביית קנסות, בעניין הבקשות שהגישה המבקשת לפריסת תשלום הקנס. המרכז לגביית קנסות נתן שתי החלטות בעניין פריסת התשלומים; ובהחלטתו האחרונה, מיום 23.4.17, קבע כי תשלום ראשון בסך 500,000 ₪, ישולם עד ליום 26.4.17, ויתרת הקנס תשולם בתשלומים חודשיים בסך 50,000 ₪. בסמוך לאחר מכן, ביום 26.4.17, דחתה ועדת השחרורים את בקשת המבקשת לשחרור מוקדם. המבקשת הגישה ערעור על החלטת המרכז לגביית קנסות לבית-משפט השלום, וכן ערעור על פסק-דינו של בית-משפט השלום לבית-המשפט המחוזי. במסגרת דיון שהתקיים בבית-משפט זה בע"א 31587-05-17, ביום 19.7.17, חזר ב"כ המבקשת מהערעור, משנתחוויר לו שהדרך להשיג על החלטת המרכז לגביית קנסות היא באמצעות עתירה לבית-המשפט הגבוה לצדק.

4. מאז מחיקת הערעור בבית-משפט זה ביום 19.7.17, לא הגישה המבקשת עתירה לבג"צ על החלטת המרכז לגביית קנסות מיום 23.4.17. בבקשה לעיכוב ביצוע רכיב הקנס, שהוגשה במסגרת ההליך הפלילי שלפניי ביום 16.8.17, טוענת המבקשת כי "עתירה לבג"צ, ממועד הגשת העתירה ועד למתן פסק-דין בה, תארך יותר משנה, ועל-כן במידה ולא יינתן עיכוב ביצוע לתשלום הקנס תהפוך העתירה לבג"צ כנגד המרכז לגביית קנסות לעתירה תיאורטית, שכן עד למועד מתן פסק-דין בעתירה, תסיים ממילא המבקשת את ריצוי מלוא עונש המאסר שהוטל עליה" (סעיף 30 לבקשה). לטענתה, יש להורות על עיכוב ביצוע תשלום הקנס, זאת הן מחמת הסיכויים הגבוהים לקבלת עתירתה על החלטת המרכז לגביית קנסות, והן בשל שיקולי מאזן הנוחות, שכן הפועל היוצא מאי-היענות לבקשה הוא המשך שהייתה של המבקשת בין כותלי הכלא, בתקופה שבה הייתה זכאית לשחרור מוקדם.

5. את התגובה מטעם המשיבה הגישה פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי), למרות שהמשיבה בבקשה לעיכוב ביצוע במסגרת התיק הפלילי היא פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי). מכל מקום, בהודעה בכתב מטעם פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי), צוין כי הפרקליטות הפלילית מאמצת את תגובת הפרקליטות האזרחית ממכלול טעמיה. המדינה, אשר מתנגדת לבקשה, גורסת כי סיכויי העתירה להתקבל נמוכים; כי הסמכות הנתונה לבית-המשפט בהליך הפלילי, לפי סעיף 87 לחוק העונשין, מאפשרת לדחות את תשלום הקנס לתקופה קצרה ומוגבלת, על-מנת לאפשר לחייב לשלם את חובו, ובכך למנוע את ריצוי המאסר; וכי אין הצדקה להפעיל סמכות זו כדי לעכב את תשלום הקנס לתקופה ממושכת, עד למתן פסק-דין בבג"צ בעתירה שתוגש נגד החלטת המרכז לגביית קנסות. המדינה מוסיפה וטוענת, כי בתיק זה טרם התבקש מאסר חלף אי-תשלום הקנס, בהתאם לסעיף 129א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982; כי דין הבקשה להידחות גם משיקולי מאזן נוחות; וכי מכל מקום - המבקשת לא תמכה את בקשתה בתשתית עובדתית להוכחת היעדר יכולת לשלם את הקנס, באופן שנקבע על-ידי המרכז לגביית קנסות.

6. בפסק-הדין בע"פ 4919/14 שמעון אזולאי נ' מדינת ישראל (6.3.17) קבע בית-המשפט העליון, כי הסמכות לדון בעתירות נגד המרכז לגביית קנסות, עד שישובו הוראות החוק, נתונה לבית-המשפט העליון, בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק. במסגרת פסק-הדין התייחס בית-המשפט העליון לשאלה, למי נתונה הסמכות לעכב מאסר שהוטל חרף אי-תשלום קנס, לאחר שפקודת המאסר, חלף הקנס, כבר הופעלה - האם לבית-המשפט שדן בתיק הפלילי, או למרכז לגביית קנסות, או לשניהם. בית-המשפט העליון קבע, כי לאחר שצו המאסר, חלף אי-תשלום הקנס כבר הופעל, הסמכות לעיכוב פקודת המאסר מסורה לבית-המשפט שדן בהליך הפלילי (פסקאות 32-37, 73 לפסק-הדין). פסק-הדין לא התייחס לסיטואציה כמו הנדונה, שבה לא הוטל מאסר חלף אי-תשלום קנס. המבקשת טוענת, כי ועדת השחרורים החליטה לדחות את הבקשה לשחרור מוקדם בשל סיבה אחת ויחידה - אי-תשלום הקנס; ועל-כן, בפועל

המבקשת מרצה כבר תקופת מאסר נוספת בגין אי-תשלום הקנס, שכן נמנעה ממנה האפשרות לשחרור מוקדם. בכך, לשיטתה של המבקשת, המרכז לגביית קנסות יצר מאסר נוסף, שאינו חלף הקנס; והדבר מצדיק את עיכוב ביצוע הקנס עד למתן פסק-דין בעתירה שתוגש על-ידיה לבג"צ נגד החלטת המרכז לגביית קנסות.

7. לאחר בחינת טיעוני הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה, כי דין הבקשה להידחות; ולו מן הטעם שהמבקשת טרם הגישה עד היום עתירה לבג"צ על החלטת המרכז לגביית קנסות מיום 23.4.17, בפרט לאחר שחזרה בה ביום 19.7.17 מהערעור שהגישה לבית-משפט זה בע"א 31587-05-17. המערערת אף לא השיגה בערכאות על החלטת ועדת השחרורים, שלא לאפשר לה שחרור מוקדם בשל אי-תשלום הקנס. למעשה, עותרת המבקשת למתן צו לעיכוב ביצוע הקנס - שעל-פי החלטת בית-המשפט העליון היה עליה להתחיל לשלמו ביום 31.12.16 - כדי לאפשר לה לקבל שחרור מוקדם מהכלא. צו לעיכוב ביצוע תשלום קנס, בהתאם לסעיף 87 לחוק העונשין, נועד לאפשר לדחות את תשלום הקנס לתקופה קצרה ומוגבלת, בדרך-כלל, זאת כדי לאפשר לחייב לשלם את הקנס ולמנוע ריצוי מאסר חלף הקנס. בענייננו, לא ביקשה המדינה הטלת מאסר חלף קנס, ולא מצאתי הצדקה לעכב את ביצועו של הקנס בחודשים ארוכים, כמבוקש, רק מן הטעם שצוין בבקשה, לפיו הכרעת בג"צ בעתירה שתוגש על החלטת המרכז לגביית קנסות "תארך למעלה משנה". לכך יש להוסיף, כי לא ניכר שסיכויי העתירה על החלטת המרכז לגביית קנסות, בדבר פריסת תשלום הקנס הנם גבוהים; מה-גם, שהבקשה לא נתמכה בתשתית ראייתית מספקת. העובדה שוועדת השחרורים דחתה את הבקשה לשחרור מוקדם בשל אי-תשלום הקנס, אינה מקימה עילה לדחיית תשלום הקנס עד להכרעת בג"צ בעתירה שטרם הוגשה על-ידי המבקשת, למרות חלוף מספר חודשים מעת מתן החלטת המרכז לגביית קנסות.

8. על-יסוד האמור לעיל, הבקשה נדחת.

המזכירות תמציא ההחלטה בפקסימיליה לב"כ המבקשת, לפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי) (המייצגת את המדינה בהליך זה), וכן לפרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי), שהגישה בשם המרכז לגביית קנסות את התגובה בכתב; תגובה שכאמור אומצה על-ידי פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי).

ניתנה היום, ו' בטבת התשע"ח, 24 בדצמבר 2017, בהיעדר הצדדים.

עמוד 3

יורם נועם, סגן נשיא